

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת:

הצעת חוק הספרים (חובת מסירה וציון פרטים), התש"ס-2000*

הגדרות

1. בחוק זה -

"טביעה" - שימור של יצירה באמצעי כלשהו באופן המאפשר לראותה, לשמעה, לאחזרה או לשעתקה;

"יצירה" - כמשמעותה בסעיף 1 רישה לחוק זכות יוצרים, 1911¹;

"עיתון" - כמשמעותו בסעיף 2 לפקודת העיתונות²;

"קלטת" - התקן כלשהו שיש עליו טביעה;

"שעתוק" - העתק של טביעה, או של חלקה המהותי;

"השר" - שר החינוך.

חובת מסירה

2. (א) מכל ספר, כתב עת, או דבר דפוס אחר, למעט עיתון, וכן מכל קלטת, היוצאים לאור בישראל (להלן - ספר), יימסרו בלא תמורה, שני עותקים, שלמים ותקינים, כפי שהוצעו לציבור, לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי.

(ב) חובת המסירה כאמור בסעיף קטן (א) תחול גם על ספר שהוצא לאור פעם נוספת אם חל שינוי כלשהו בתוכנו או בצורתו או אם חלפו 20 שנה מהפעם הקודמת שבה הוצא לאור.

(ג) מכל ספר כאמור בסעיף קטן (א), המודפס על גבי נייר, יימסר בלא תמורה עותק אחד לספריית הכנסת.

(ד) מכל ספר כאמור בסעיף קטן (א), המודפס על גבי נייר, יימסר בלא תמורה עותק אחד לגנזך כהגדרתו בחוק הארכיונים, התשט"ו-1955³, על פי בקשתו.

ד ב ר י ה ס ב ר

התייחסות לצורת ההדפסה או לשימור המידע, מוצע שחובת מסירת הספרים בשני עותקים תחול על כל ספר, על כל דבר דפוס אחר מלבד עיתון וכן על כל קלטת, היוצאים לאור בישראל, כאמור, מוצע כי הוראות חוק זה לא יחולו על עיתונים, ולגביהם ימשיכו לחול הוראות פקודת העיתונות (להלן - הפקודה). בשינויים המוצעים בסעיף 10(2) לחוק המוצע.

מוצעת גם הגדרה למונח "יוצא לאור" שעיקרה הצעה לציבור או לחלק מוגדר ממנו של עשרה עותקים או יותר של ספר, כהגדרתו בחוק המוצע, בין בתמורה ובין שלא בתמורה.

לפי הוראות הפקודה, ספריית הכנסת וגנזך המדינה זכאים לקבל עותק מכל ספר, כהגדרתו בפקודה, היוצא לאור בישראל, מוצע שלגבי ספריית הכנסת ימשיך לחול ההסדר הקיים, ולגבי גנזך המדינה יחול הסדר דומה ולפיו גנזך המדינה יהיה זכאי לקבל ספרים על פי בקשתו.

סעיף 1 למונח "קלטת" - מוצע להגדיר בחוק את המונח קלטת באופן הרחב ביותר, כך שיכלול כל התקן שהוא ובלבד שיש עליו טביעה. הכוונה היא, למשל, להתקן וידאו, אודיו, או התקן דיגיטלי (קומפקט דיסק, דיסקט וכדומה).

למונחים "טביעה" ו"שעתוק" - מוצע להגדיר בחוק את המונח "טביעה", הקיים כבר היום בחוק זכויות מבצעים, התשמ"ד-1948, באופן שיכלול כל צורה של תיעוד יצירה המאפשר לשכפל ממנו את היצירה, לראותה או לשמעה, ואת המונח "שעתוק" הקיים היום אף הוא בחוק האמור.

למונח "יצירה" - מוצע להגדיר את המונח "יצירה" בהתאם לחוק זכויות יוצרים, 1911, לפיו "יצירה" היא יצירה ספרותית, דרמטית, מוסיקלית ואמנותית.

סעיף 2 כרי להבטיח שבבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי ירוכזו כל הספרים כאמור בסעיף 2(א) לחוק המוצע, שיש ענין בשמירתם, בלא

* הצעת חוק מס' פ/925; הועברה לוועדה ביום י' באדר א' התש"ס (16 בפברואר 2000).

¹ חוקי אי"י, כרך ג', עמ' (ע) 2663 (א) 2475.

² חוקי אי"י, כרך ב', עמ' (ע) 1191 (א) 1214.

³ סיח התשט"ו, עמ' 14.

(ה) בחוק זה, "יוצא לאור" – מודפס או מופק, ומוצע לציבור או לחלק מוגדר ממנו בין בתמורה ובין שלא בתמורה בעשרה עותקים או יותר.

3. בכל ספר היוצא לאור בישראל יצוינו, בתחילתו או בסופו, ובקלטת – על גבי העטיפה או האריזה, השנה שבה הוצאו לאור, שנת ההדפסה, שמם ומענם של המוציא לאור והמדפיס או המפיק וכן כי הוצאו לאור בישראל.
4. החובות לפי סעיפים 2, 3 ו-5 יחולו על הראשון מבין הנקובים להלן שיש לו מען בישראל –

(1) המוציא לאור;

(2) המחבר;

(3) המעבד;

(4) המתרגם;

(5) העורך;

(6) המדפיס;

(7) המפיק;

(8). בעל זכות היוצרים.

5. הספרים יימסרו, בתוך שלושים ימים מיום הוצאתם לאור, במענם של הזכאים לקבלם כאמור בסעיף 2, או יישלחו למענם ברואר רשום; המקבלים יאשרו בכתב את דבר קבלת הספר; השר רשאי לקבוע דרכי מסירה נוספות.

6. ספר שנמסר על פי הוראות סעיף 2, יהיה לקנין המקבל.

7. (א) השר רשאי לקבוע –

(1) כי חובת מסירת הספרים על פי חוק זה לא תחול על סוגים מסוימים של ספרים שיפורטו בצו ובלכד שאין ענין ציבורי לשמרם;

דברי הסבר

זו נקבעה הן לתת שהות למוציא לאור לקיים את חובות והן כדי שלא לגרום שיהוי יתר בהעברת הספרים.

סעיף 6 לאור הוראות חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, מוצע להבהיר ולקבוע במפורש כי ספר שנמסר על פי הוראות החוק המוצע יהיה לקנין המקבל.

סעיף 7 בשל המשמעות הרחבה של המונח "ספר" ובשל העובדה שאין ענין ציבורי לשמר את כל סוגי הספרים, מוצע להסמיך את שר החינוך בהסכמת בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בפסקה (1) לפטור מחובת מסירת הספרים סוגי ספרים שאין ענין ציבורי לשמדם. המדובר למשל בהודעות על אירועים בעתיד, הזמנות לאירועים, טפסים, יומנים, כרטיסים, לוחות שנה שעיקרם תאריכים, פרסומות שעיקרן חומר מילולי, קטלוגים או פרוספקטים של מוצרים או שירותים המוצעים לציבור, וכן תוויות ועטיפות של מוצרים כאמור.

סעיף 3 הפקודה כנוסחה היום מטילה חובה להדפיס בכל ספר את שמותיהם ומענם של המדפיס והמוציא לאור ואת מקום ההדפסה. כדי למסור מידע מדויק לציבור ולמנוע הטעיה, מוצע לחייב כי על גבי כל ספר, כהגדרתו בחוק המוצע, היוצא לאור בישראל, יצוינו גם שנת ההוצאה לאור, שנת ההדפסה ושם ומענם של המוציא לאור ושל המדפיס או המפיק.

סעיף 4 מאחר שבתהליך ההדפסה או ההפקה של ספר מעורבים כמה גורמים, מוצע לקבוע כי החובות המוטלות בחוק המוצע לענין מסירת ספרים וציון פרטים, יחולו בסדר מדורג על הראשון מבין המפורטים בסעיף שיש לו מען בישראל.

סעיף 5 מוצע לקבוע שהספרים יימסרו בתוך שלושים ימים מיום הוצאתם לאור. תקופה

(2) כי מספר מסוים או מסוגים מסוימים של ספרים יימסר עותק אחד בלבד לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, בשל שוויים;

(3) כי חובת המסירה של סוגים מסוימים של ספרים תהיה רק על פי דרישה של בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי; נדרשה מסירה כאמור, יימסר עותק אחד בלבד;

(4) כי חובת מסירת הספרים על פי חוק זה תחול על סוגי יצירות שאינם ספרים.

(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א) המתייחסות לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי יותקנו בהסכמתו.

8. מי שמוטלת עליו אחריות כאמור בסעיף 4 והוא עושה אחד מאלה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 –

(1) אינו מוסר ספרים כאמור בסעיף 2;

(2) אינו מציין בספר את הפרטים הנקובים בסעיף 3.

9. הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה.

10. בפקודת העיתונות – תיקון פקודת העיתונות

(1) בסעיף 2, ההגדרה "ספר" – תימחק;

(2) בסעיף 8, המילים "אחד למשרד המזכיר הראשי, אחד למשרד החינוך והתרבות" – יימחקו;

(3) חלק ב' – ספרים – בטל;

(4) חלק ד' – דברי פוסט אחרים – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 10 לפסקה 1:

ביטול ההגדרה "ספר" שבפקודה מתחייב מהוראות החוק המוצע.

לפסקה 2:

מוצע לבטל את חובת המסירה של גיליונות של עיתון, למשרד המזכיר הראשי ולמשרד החינוך כפי שמוצע לגבי חובת המסירה של ספרים.

לפסקה 3:

כאמור במבוא, מוצע לקבוע את חובת מסירת הספרים בחוק מיוחד המיועד למטרה זו בלבד, ובמקביל לבטל את חובת המסירה הקבועה היום בחלק ב' לפקודה.

לפסקה 4:

החוק המוצע קובע בסעיף 3 "חובת ציון פרטים" ומייתר בכך את הוראות חלק ד' לפקודה. אשר על כן מוצע לבטל את חלק ד' האמור.

על פי הערכת האוצר אין הצעת חוק זו כרוכה בעלות תקציבית למדינה.

עוד מוצע להסמיך את שר החינוך בהסכמת בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, לצמצם את חובת המסירה או להרחיבה – לפי פסקה (2) רשאי השר לקבוע חובת מסירה של עותק אחד בלבד, לפי פסקה (3) רשאי השר לקבוע כי חובת המסירה תהיה רק על פי דרישת בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, ובמקרה של דרישה כאמור יימסר עותק אחד בלבד, ולפי פסקה (4) רשאי השר להרחיב את חובת המסירה ולכלול בה סוגי יצירות הגם שאינם ספרים.

סעיף 8 מוצע להטיל קנס בשיעור האמור בסעיף 61(א3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (העומד כיום על כ-50,000 ש"ח) על מי שלא יקיים חובות אלה: מסירת הספרים במועד המצויין בחוק המוצע וציון הפרטים האמורים בסעיף 3 המוצע.

סעיף 9 מוצע שהוראות חוק זה יחולו גם על המדינה המוציאה לאור ספרים רבים.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.